

emсли info

Nr. 2 (20) **Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit** juuni 2002

JUHTKIRI

HEATEGEVUS – KES, MIKS JA MILLAL ANNAB?

Räägime palju heategevusest ja sotsiaalsest kohustusest annetada. Lehe juhtkirjas on juttu inimese kui annetaja arenguetappidest Abraham Maslow vajaduste hierarhia kaudu. Inimesed, olgu nad annetajad, abisaajad või abivajajad, tegutsevad alati teatud järjekorras, rahuldades alama astme vajadused ära enne kui liiguvad kõrgemate vajaduste poole.

lk. 2

STATISTIKA

Statistika artiklis kirjutab Daimar Liiv vajadusest korrastada kolmandat sektori puuduvat statistikat ning täiustada andmete kogumissüsteemi Eesti ühendustelt. Meil puuduvad statistika ja materjalid, mis väljendaksid selgelt kolmanda sektori ulatust, rolli, struktuuri ja finantseerimist. Seetõttu on osaliselt pärsitud teadmised ning arusaamad kolmandast sektorist, takistatud avaliku ja äri sektori tegutsemise rajamine põhjalikematele alustele kolmanda sektori suhtes.

lk. 3

FILANTROOPIA ARENDAMINE EESTIS

EMSL on asunud teostama projekti, mille eesmärgiks arendada Eestis filantroopialast tegevust – muuta annetamine loomulikuks osaks meie igapäevaelus. Sellest kirjutab EMSLi filantroopiaprojekti juht Tiit Riisalo.

lk. 5

KOGUKOND

Kogukonnana mõistame neid gruppe, kellel on huvi mingi piirkonna, teema või teatud omadustega grupi vastu. Näiteks saame rääkida eesti kogukonnast USAs, liikumispuuetega inimeste kogukonnast, hüljeste kogukonnast või Saue linna kogukonnast. Raasiku vallavanem Andre Sepp kirjutab, milline on kohaliku omavalitsuse roll kogukonna elus ja Katrin Enno räägib kohaliku arengu fondidest.

lk.7

IDA-VIRUMAA KÜLADE ESINDUS (IVKE)

Alati on EMSLi infolehes ka ühe liikme tutvustus. Varem on oma tegemisest kirjutanud teiste seas Tallinna Kolmikute Pereklubi ja Arno Tali Sihtkapital. Seekord palusime ennast lähemalt tutvustada Ida-Virumaa Külade Esindusel.

lk. 6

EMSLI UUED LIIKMED

EMSLil on 25. juuni 2002 seisuga 90 liiget. 19. juunil võttis EMSLi nõukogu koosolekul vastu kolm uut liiget, kelle tutvustused leiata Infolehest.

lk. 6

KOOLITUS SOTSIAAL-KÜSIMUSTEGA TEGELEVATELE ÜHENDUSTELE

EMSL korraldas kevadel sotsiaalküsimustega tegelevatele ühendustele kvaliteetkoolitusi Tallinnas ja Tartus. Teemadeks olid organisatsiooni arendamine ja juhtimine, marketing ja *fundraising* ehk oma varade arendamine ning äri sektori kaasamine.

Infolehest leiata Ants Silla vastuseid strateegilise planeerimisega seotud küsimustele ning kahe osaleja arvamuse koolitusest.

lk. 4

EMSL JA EUROOPA LIIT

EMSLi nõukogu esinaine Mall Hellam kirjutab EMSL osalemisest Euroopa Liidu laienemist nõustava kogu töös.

lk. 3

NARVA TUGIKESKUS

EMSL koordineerib Eesti MTÜde tugikeskuste võrgustikku, mille tugikeskused asuvad kümnes linnas. Tatjana Lasimer on Narva MTÜde tugikeskuse koordinaator ja ta kirjutab sealsete ühenduste elust ja saavutustest.

lk.2

JUHTKIRI

HEATEGEVUS – KES, MIKS JA MILLAL ANNAB?

Kuulen sageli küsimusi, miks inimesed küll Eestis nii vähe annetavad ja miks heategevus meile omane ei ole. Proovin vastata, kasutades selleks psühholoog Abraham H. Maslow inimeste baasvajaduste tüpoloogiat. vajaduste hierarhia rajaneb põhimõttele, et inimene peab kõigepealt saama rahuldada eelneva tasandi vajadused enne kui ta on valmis liikuma järgmise tasandini. Meeldetuletuseks: I tasand – füsioloogilised vajadused nagu toit, vesi, peavari jms; II tasand – turvalisuse vajadused nagu turvatunne, kaitse, kord, seadus jms; III tasand – sotsiaalsed vajadused nagu kuuluvustunne, armastus, meeldivus, omaksvõtmine jms; IV tasand – enesetunde vajadused nagu enesehinnang, tunnustus, staatus jms; V tasand – eneseteostusevajadused nagu enesearendamine, täiustumine, ühiskonnale tagasi andmine.

On selge, et keegi ei hakka annetama enne kui tema enda esmatasandi vajadused on rahuldatama. Firmajuhi mastaabis räägime minimaalsest kontorist, käibest ja töötajate kindlustamisest. Seejärel otsib inimene turvatunnet ja korda. Firmajuht vajab, et tema tegemised oleksid aktsepteeritud, tal ei käiks katusepakkujad kallal. Aga ta on juba potentsiaalne annetaja – annab tänaval raha küsivale lapsele paar krooni või maksab õunamüüjale küsitut 10 krooni asemel 12.

Kui need vajadused rahuldatud, esimesed annetused tehtud, liigub firmajuht järgmisele tasandile. Tal tekivad sotsiaalsed vajadused ning ta soovib kuuluda nende tegelaste seltskonda, kellest kirjutatakse Kroonikas ja kutsutakse vastuvõttudele. Ka meie firmajuht leiab, et näiteks 500 krooni andmine AIDSi ennetamiseks on väärt tegu, eriti kui partnerid ka tegelevad heategevusega.

Siiani toimub annetamine üksikute tegemistena ja seda ei vaadata kui midagi tavapäraselt ja harjumuslikku.

Siis tekivad inimesele enesetunde tõstmise vajadused. Inimene tunneb, kuidas tema enesehinnang tõuseb kui ta on võimeline oma aastapalgast andma osa mõnele heategevusüritusele või abivajajale. Näiteks tunnustab EMSL iga aasta teiste tegijate seas parimaid eraannetajaid ja sponsorfirmasid. Kandidaate jagub iga aasta, sest au on endale tiitel saada. Firmajuht hakkab "ehitama" annetamist oma firmaplaanidesse ja eelarvetesse ning õhutab ka oma töötajaid seda tegema. Annetamine hakkab muutuma kultuuriks ja seda nähakse kui tavapäraselt käitumist.

Kui inimene oma tegevuses saavutab teatud lae, tekib tal vajadus eneseteostuse järgi – annetatakse, sest ollakse veendunud, et keskkonda rikastades ja abivajajatele andes arendatakse ja teostatakse ennast ning täiustatakse ühiskonda. Parima näitena ilmselt saaks tuua Carnegie, Fordi ja Sorose tegevuse. Eestis on kõige märkimisväärsem olnud Aino Järvesoo ja Urmas Sõorumaa tegevus.

Põhimõtteliselt on annetamine ja heategevus ühiskonna ressurside arendamine, inimeste arendamine. Tuntud juhtimisguru Peter Drucker on öelnud, et niiviisi me ehitame mõistmist, ehitame toetust. Me ehitame inimlikku rahuolu, rahuolu osavõttust ja andmisest.

Millal meie sinnani jõuame? Eks siis kui kõik eelnevad tasandid on läbitud. Ei ole mõtet nõuda ühiskonnalt, mille enamuse liikmeid alles ise turvatunnet otsivad, et nad eneseteostuslikult teisi toetaksid. Töötame selle nimel, et sellist mõtlemisviisi juurutada ning annetamine kergeks, arusaadavaks ja usaldusväärseks teha.

KRISTINA MÄND
EMSLi juhataja
kristina@ngo.ee

TUGIKESKUSED

NARVA TUGIKESKUS

2002. aasta alguseks oli 70,000 elanikuga Narvas registreeritud umbes 450 mittetulundusühingut ja sihtasutust. Võrreldes 1999. aastaga on arv kasvanud 120 ühenduse võrra. Võrreldes teiste piirkondadega on Narva kolmas sektor suur – terves Saare maakonnas on kokku 471 ühendust ja Rapla maakonnas 415.

Rohkem kui poole Narva ühendustest moodustavad korteri-, garaaži- ja aiandusühistud. Ülejäänud on peamiselt noorsoo- ja spordiseltsid ning sotsiaalvaldkonna ühendused. Noorteorganisatsioonidest võib näiteks tuua ettevõtlike noorte poolt moodunud aastal loodud "Inter Pares", mis sai eduka taotluse tulemusena vajalikud vahendid ja pani aluse Narva noorte tööbörssile. Noored püüavad ise lahendada oma kõige aktuaalsemaid probleeme. Ka on väga aktiivsed Narva rahvuskultuuriseltsid. Kas võib veel mõni Eesti linn kiidelda sellega, et neil on 16 rahvus-kultuuriseltsi? Siin on slaavi, ukraina, vene, valgevene, eesti, tatari, juudi, mustlaste, saksa, soome-ugri, rootsi, ingeri, poola, jt. seltsid.

Tegusad on ka naiste organisatsioonid ning ametiühingud. Tänavu tähistas oma viiendat aastapäeva Narva klubi EENA (Edukate ja Ettevõtlike Naiste Assotsiatsioon), mis korraldab iga-aastase konkursi "Aasta naine". See on linnas viimastel aastatel üha populaarsem ja pälvib paljude linnaelanike tähelepanu. Edukalt tegutseb Mõõdukate erakonna naisorganisatsioon "Kadri". Nad on Narva-Jõesuu veteranide kodu šefiks.

Katusorganisatsioonid nagu Aiandusühistute Liit (23 ühistut), Narva Regiooni Ettevõtjate Assotsiatsioon (25 firmat), Rahvuskultuuriseltside Ümarlaud (12 organisatsiooni) ja aasta tagasi loodud Narva Mittetulundusühingute Assotsiatsioon (pea 25,000 inimest) on linnas suureks liikumapanevaks jõuks. Nad avaldavad mõju avalikule võimule ja teevad mitmekülgsemaks linna ühiskondlikku elu, korraldades sportlik-meelalahutuslikke üritusi, laatasid, näitusi, koolitusi jne.

Narva MTÜ Assotsiatsiooni aktivas on ühenduste juhtide koolitus, seminarid ja infopäevad ning Narva linnapea juures tegutseva Ümarlaua loomine ja korraldamine. Töötati välja ja anti linnavolikogule üle Narva kodanikuühiskonna kontseptsioon. Plaanis on linnavõimu ja ettevõtjate koostöö parandamine, venekeelse infolehe väljaandmine ja koolitused.

MTÜde Narva Tugikeskus tegutseb poolteist aastat. Esimese, 2001, tegevusaasta jooksul pöördus keskusesse 371 inimest. Peamiselt esitati küsimusi finantseerimisallikate, fondile või programmile esitatavate projektide koostamise ning raamatupidamise aluste kohta. Seejuures esitavad neid küsimusi kõikide valdkondade ühendused, mis annab tunnistust erinevate tegevusaladega organisatsioonide sarnastest vajadustest.

Mis on ühingutel veel ühist? Loomulikult probleemid. Oma töös puutuvad Narva ühendused kokku paljude muredega, kuid põhilisteks neist on kaks. Esiteks, riigikeele mitteküllaldane oskus, mille tõttu puudub võimalus vajaliku info õigeaegselt saamiseks ja aktiivseks osalemiseks ühiskonna elus. Teiseks probleemiks on ühenduste ja avaliku võimu ning erasektori kontaktide ebapiisavus. Selgelt on tunda vastastikust usaldamatust. Kui esimene probleem on spetsiifiline linnale, siis teine puudutab kogu Eestit. Selle lahendamiseks on Narva vajalikud sammud kohaliku EKAKi vastuvõtmisega ning ühenduste ümarlaua loomisega juba algust teinud. Meil on, millest teised piirkonnad saaksid õppida. Üle-eestiline MTÜde tugikeskuste võrgustik loob kolmanda soodsa võimaluse ühisteks jõupingutusteks.

TATJANA LASIMER

Narva MTÜde tugikeskus koordinaator
Ngo.nbas@mail.ee

PROBLEEM

STATISTIKA

Encyclopedia Britannica ütleb, et "statistika on teadus andmete kogumisest, analüüsimisest, esitamisest ja tõlgendamisest". Inimesed on alati soovinud oma elu paremini korraldada. Selleks on vaja teada, kui palju inimesi kuskil elab, kui vanad ja mis soost nad on, millega nad tegelevad, millised on nende sissetulekud ja väljaminekud jne.

Statistilised andmed on kaasaegse poliitika-kujundamise lahutamatuks osaks. Mitte ühegi arenenud riigi valitsus ei tee tähtsamaid otsuseid puhtalt kõhutunde või sõprade soovitude alusel. Olulised poliitilised otsused langetatakse tuginedes uuringutele ja eelnevalt kogutud andmetele, mille hulgas statistilised andmed ei ole tähtsuselt just viimasel kohal. Ja nii ei ole see mitte ainult avaliku võimu puhul. Firmas kasutavad tegevuse planeerimisel statistilisi andmeid vaat et rohkemgi, sest korraldiku äriplaani ei tehta kui puudub statistiline ja kvalitatiivne info oma klientide kohta – iseloomulikud omadused, käitumine, meedia eelistused, ettekujutused ja ootused, suhtumine, hoiakud jne.

Mittetulunduslik tegevus on viimastel aastakümnetel tõusnud tõsiselt mitte ainult teadlaste, vaid ka poliitikakujundajate huviorbiiti. Üheks murekohaks, mis paljudes riikides takistab normaalsete suhete arendamist avaliku võimu ja mittetulundussektori vahel, on mittetulundussektori kohta teadlikuks poliitika-kujundamiseks vajaliku usaldusväärse statistika puudumine. Süstemaatilist statistika kogumist mittetulundussektori ja tema panuse kohta ühiskonnaellu peavad oluliseks ka mitmed rahvusvahelised organisatsioonid. Viimase aja tähtsamatest arengutest selles vallas tuleb eriti esile tõsta ÜRO ja Johns Hopkinsi Ülikooli koostöös ettevalmistatud käsiraamatut mittetulunduslike institutsioonide kohta rahvuslikus arvestussüsteemis (*United Nations Handbook on Nonprofit Institutions in the System of National Accounts*). Selle uuringu eelnõu valmis 2002 aasta märtsis. Vedajaks on Johns Hopkinsi Ülikooli professor Lester M. Salomon. Käsiraamat sisaldab soovitusi ja nõuandeid, kuidas integreerida ühenduste raamatupidamisaruanded ühtsesse riiklikku raamatupidamis- ja majandusstatistika süsteemi.

Eestis puudub käesoleval hetkel arvestatav mittetulundussektori ja selle tegevuse kohta tõeseid andmeid koguda võimaldav statistiline süsteem. Pääaegu ainsateks allikateks mittetulundussektori tegevuse ja panuse hindamiseks on mittetulundusühingute ja sihtasutuste registrist saadav teave ühenduste tegevusalade kohta nende asutamisel ja üldine raamatupidamisaruannetest saadav teave finantsseisundi kohta nendelt ühendustelt, kes neid esitavad.

Samas on Eesti mittetulundussektor selgelt väljendatud oma soovi saada korralik ja rahvusvaheliselt võrreldav ülevaade Eesti ühendustest ja nende tegevusest. Seda soovi on väljendatud nii Eesti Kodanikeühiskonna Arengu Kontseptsioonis (EKAK) kui ka II Eesti Mittetulundusühenduste Ümarlaura põhilises dokumendis – elujõulisuse resolutsioonis.

Õnneks on muutuste vajalikkusest aru saadud. Balti-Ameerika Partnerlusprogrammi (BAPP) toetusel on Poliitikauuringute keskuse PRAXIS juhtimisel koostöös EMSLi, Statistikaameti ja Rahandusministeeriumiga asutud teostama projekti, mille eesmärgiks on korrastada statistiliste andmete kogumise süsteem sektori tegevuse kohta Eestis.

DAIMAR LIIV

Poliitikauuringute keskuse PRAXIS analüütik-programmijuht
dliiv@yahoo.com

EUROOPA

EMSL JA EUROOPA LIIT

EMSL osaleb Euroopa Liidu laienemist nõustava kogu töös. Selle aasta alguses sai EMSL kutse võtta osa Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee ja Eesti Vabariigi vahelise ühise nõuandekomitee tööst.

Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee (EMSK) on Euroopa tasandi konsultatiivorgan, mis nõustab Euroopa Parlamenti, Euroopa Nõukogu ja Euroopa Komisjoni sotsiaal- ja majandusküsimustes. EMSK-s on 222 liiget, kes esindavad tööandjate, töötajate, põllumeeste, väikese ja keskmise suurusega ettevõtete esindusorganisatsioonide ja kodanikuühenduste esindajate huve.

EMSK-i ühine nõuandekomitee on kutsutud ellu Euroopa lepinguga loodud assotsiatsiooninõukogu abistamiseks. Ühise nõuandekomitee eesmärgiks on edendada dialoogi ja koostööd Euroopa Liidu ja kandidaatriikide majanduslike ja sotsiaalsete huvirühmade vahel.

Ühised nõuandekomiteed on tänaseks loodud kõigis kandidaatmaades välja arvatud Lätis ja Leedus. Komiteed tegutsevad kuni kandidaatriigi astumiseni Euroopa Liitu. Ühine nõuandekomitee kohtub kaks korda aastas. Sinna kuuluvad kuus Euroopa Liidu Majandus- ja Sotsiaalkomitee esindajat ja kuus kandidaatriikide majanduslike ja sotsiaalsete huvirühmade esindajat.

Osalemine nõuandekomitee töös annab hea võimaluse tuua esile ja rõhutada nii Eesti kui Euroopa Liidu mastaabis Euroopa lepingu elluviimisega seotud probleeme, puudutagu need siis eelstruktuurfondide ja struktuurfondide kasutamise tingimusi, sotsiaal-partnerite ja kodanikeühenduste rolli ühiskonnas, regionaal- ja sotsiaalpoliitikat, Euroopa Liidu tulevikku, põllumajandusküsimusi, avaliku sektori haldussuutlikkust, tööhõive probleeme ja muud.

Nõuandekomitee eestipoolne kaasesimees on Kadi Pärnits (Eesti Ametiühingute Keskkliit) ja Eestis kuuluvad komiteesse veel Urmas Ardel (Eestimaa Talupidajate Liit), Eve Päärendson (Eesti Tööandjate Keskkliit), Toivo Roosimaa (Teenistujate Ametiühingute Organisatsioon), Erki Urva (Eesti Kaubandus-Tööstuskoda) ja allakirjutanu EMSList.

EMSK-i esindajatena kuuluvad nõuandekomiteesse Filip Hamro Drotz, kes on nõuandekomitee EMSK-i poolne kaasesimees (Soome Tööstuse ja Tööandjate Konföderatsioon), Peter Boldt (Soome Ametiühingute Keskorganisatsioon), Rosa D'Sa (Euroopa Liidu rahvusvahelise õiguse konsultant), Tom Etty (Hollandi Ametiühingute Föderatsioon), Leif Nielsen (Taani Kooperatiivide Föderatsioon) ja Clive Wilkinson (Ühendkuningriigi Alkoholitootjate Assotsiatsioon).

Eestipoolne komitee on tänaseks kohtunud kolm korda. Euroopa Liidu EMSK-i ja Eesti ühise nõuandekomitee esimene istung toimub 4.-5. juulil 2002 Tallinnas. Istungil keskendutakse kolmele peateemale:

- 1) regionaalse arenguga seotud tööhõive, koolituse ja struktuurfondide kasutamise probleemid;
- 2) kodanikuühenduste kaasamine Euroopa Liidu laienemisprotsessi;
- 3) väikeste riikide võimalused ja väljakutsed tuleviku Euroopas.

EMSK-ist saab lähemat informatsiooni koduleheküljelt <http://www.ces.eu.int/>.

MALL HELLAM

EMSLi nõukogu esinaine
Avatud Eesti Fondi juhataja
mall@oef.org.ee

KOOLITUS SOTSIAALKÜSIMUSTEGA TEGELEVATELE ÜHENDUSTELE

EMSL korraldas kevadel sotsiaalküsimustega tegelevatele ühendustele kaks kahepäevast koolitust Tallinnas ja ühe Tartus. Koolituste eesmärgiks oli pakkuda osalejatele teadmisi, oskusi ning motivatsiooni sellistel teemadel nagu organisatsiooni arendamine ja juhtimine (Ants Sild), marketing (Kristina Mänd) ja *fundraising* ning ärisektori kaasamine (Tiit Riisalo).

Koolitused viidi läbi Access 1999 raames saadud rahalise abiga. Kokku osales 45 inimest. Tagasiside ja hindamine näitasid, et koolitust hinnati kõrgelt sisu, päevakohasuse, vaba suhtlemise ja stiili, lektorite, praktiliste näidete ja ülesannete, parajate puhkepauside, rühmatööde, lihtsuse, professionaalsuse, materjalide ettevalmistuse ning positiivsuse tõttu.

EMSL leidis, et koolitused õnnestusid hästi, osalejad teadsid, mida nad soovivad, tulid aktiivselt teemaga kaasa, koolitajad olid end põhjalikult ette valmistanud.

Huvitav on, et enamike osalejate jaoks olid peamuredeks kerkinud organisatsiooni areng ja tulevik, võrgustike loomine, ülesannete efektiivne delegeerimine ja organisatsiooni liikmete motiveerimine.

STRATEEGILINE PLANEERIMINE

Palusime organisatsiooni arendustegevuse koolitajal Ants Sillal vastata kahele küsimusele:

- 1) Mille poolest erineb strateegiline planeerimine ja organisatsiooni arendustegevus ühenduses äriettevõttes tehtavast?
- 2) Kuidas sinu meelest ühendada projektipõhine tegevus pikemaajalise planeerimise põhimõttega?

Strateegilise planeerimise põhimõtted ja meetodid on kõigile organisatsioonidele samad sõltumata mis sektoriga tegemist on. Küll aga tuleb iga organisatsiooni puhul silmas pidada sellele eriomast situatsiooni ja strateegia arenduse fookust. Siin võib olla tihtipeale isegi enam sarnasusi samasuguste vajadustega silmitsiseisva sihtasutuse ja äriettevõtte vahel (näiteks organisatsiooni kasv), kui kahe täiesti erinevas arengufaasis oleva ühenduse vahel. Loomulikult on kolmandal sektoril oma eripärad, mida tuleb strateegiaarenduses alati silmas pidada. Siiski olulisem on oma organisatsiooni otstarbe ja lisaväärtuse tunnetamine ja arendamine.

Strateegiline planeerimine peab kätte näitama organisatsiooni liikumise ja suunama tema igapäevaseid põhitegevusi, toimugu need siis pideva tööprotsessi või konkreetsete projektidena ning organisatsiooni arendustegevusi, mida on otstarbekas läbi viia konkreetsete arendusprojektidena. Tihti täheldame, et strateegias plaanisime ühtmoodi, aga tegelikult toimus midagi muud. On selge, et selline vastuolu kui mitte ei ruineeri, siis vähemalt aeglustab organisatsiooni. Kumb on vildak, kas strateegia või jooksev tegevus, peab selguma sisemise analüüsiga. Organisatsiooni arengu jaoks ei ole midagi paremat kui pidev sisemine analüüs nii juhtide kui teostajate osavõtul ja selle tulemusel sündiv kooskõla strateegiliste eesmärkide ja igapäevatöö vahel. Selle kooskõla leidmine pole kerge töö. Ei maksa väga loota, et ühe strateegilise arendustsükliga kõik ilusti paika saab. See on üks pikk otsimisprotsess.

ANTS SILD

Baltic Computer Systems nõukogu esimees
Ants.Sild@bcs.ee

ARVAMUSED

Palusime ka kahel osalejal öelda oma arvamus koolitusest ja selle kasulikkusest nende töös.

MIKK TAMME

Eesti Õpilasmavalitsuste Liit
mikk@escu.ee

Osalesin EMSLi poolt korraldatud koolitusel ja jäin sellega väga rahule. Arvan, et see oli ühenduste juhtidele kasulik, sest tihti tegeletakse paljude erinevate projektidega ja korraldatakse erinevaid üritusi, kuid need valguvad laiali, sest puuduvad plaanid mida ja kuidas teha. Koolituse strateegilise planeerimise osas saime õpetust, kuidas organisatsiooni tegevus läbi plaanide efektiivsemaks muuta. Leian, et see on organisatsiooni jaoks üks vajalikemaid oskusi. Juba suvel on plaanis kokku kutsuda Eesti Õpilasmavalitsuste Liidu aktiiv ja panna paika plaanid uueks õppeaastaks, organisatsiooni visioon ja missioon.

Koolitusel õppisime, kuidas oma organisatsiooni poolt korraldatavatele üritustele marketingiplaani koostada; kuulsime nii mõndagi huvitavat sellest, kuidas kaasata erasektorit ühenduste töösse. On ju marketing ja *fundraising* enamike ühenduste poolt igapäevaselt kasutatud. Koolitus andis kindlust ja usku, et rahvarohkete ürituste korraldamine on võimalik ka ilma suure eelarveta, ainult õige plaan peab olema. Koolitusel saadud teadmisi kavatsen kindlasti kasutada oma noorteühenduse igapäevatöös.

LISSI KURG

Eesti Puuetega Inimeste Koda
lissikurg@hotmail.ee

Pea seda koolitust väga vajalikuks ja õnnestunuks ja seda mitmest aspektist:

- aktuaalne teemade valik;
- koolitajate professionaalsus;
- teoreetiline ja praktiline töö;
- tasemel organiseerimine;
- head materjalid.

Leian, et koolitusel käsitletud teemad on just need, mis garanteerivad organisatsioonile elujõulisuse ja aitavad tööd efektiivsemalt planeerida. Seega äärmiselt vajalik mittetulundussfääris tegutsevatele organisatsioonidele. Teoreetiline loeng, praktiline rühmatöö ning arutelu käigus tekkinud küsimused-vastused kindlustasid programmis püstitatud teemadele mitmekülgse lähenemise ja sellega ka parema arusaamise valdkonnast üldse.

Lektorid jagasid ohtralt vajalikke nõuandeid, mida igapäevatöös kasutada. Kadus ära hirm teadmatus ees, eriti mis puudutab ärisektorit. Sain juurde tegutsemisjulgust. Sellele aitavad kaasa ka trükitud materjalid, mida on võimalik igal ajahetkel kasutada. Nakatav oli organisatsioonide ja koolitajate entusiasm ja positiivsus, mis lõi meeldiva töökeskkonna. Lisandus uusi kontakte.

Suure arvu tahtjate tõttu proovib EMSL sügisel teha lisakoolitusi. Jälgige reklaami!

EMSL MAAILMAS

EESTI – HOLLAND

17. juunil kohtusid Eestis visiidil viibiv Hollandi kroonprints Willem-Alexander koos abikaasa printsess Maximaga erinevate ühenduste esindajatega: Kristina Mänd (EMSL), Agu Laius (Jaan Tõnissoni Instituut/ Eesti mittetulundusühenduste ümarlaua esinduskogu), Mall Hellam (Avatud Eesti Fond), Kristjan Pomm (Eesti Skautide Ühing/ Eesti Noorteühenduste Liit) ja Gulnara Roll (Peipsi Koostöö Keskus).

Alustuseks andis Kristina Mänd ülevaate Eesti kolmanda sektori edust. Tunnise vestluse jooksul esitasid prints ja printsess küsimusi piiriülese koostöö, vabatahtlikkuse, ühenduste ja avaliku sektori suhete, noorteühenduste suutlikkuse, EKAKi ja EMÜ Esinduskogu, Sorose fondide rolli ja tuleviku ning maa- ja linnapiirkonna ühenduste erinevuste kohta. Neid huvitasid ka ennesõjaaegsed kogemused.

Tänasime hollandlasi ka Eesti kolmandale sektorile osutatud abi eest. Infot programmide kohta saab Hollandi Suursaatkonnast tel: (0) 631 0580, e-post: neth.gov@delfi.ee või www.netherlandsembassy.ee.

EESTI - VENEMAA

18.-21. aprillil toimus Peterburis Balti mere riikide nõukogu (*Council of Baltic Sea States* -- CBSS) MTÜde foorum, mis oli eelmise aastal Lübeckis toimunud foorumite rea jätk. EMSL pani kokku 23 inimesest koosneva grupi oma liikmete, tugikeskuste ning EMÜ Esinduskogu inimestest. Osavõttu toetas USA saatkond Eestis. Foorumil toimus töö järgmiste teemade kaupa: keskkond, sotsiaal, inimõigused ja sektoritevaheline koostöö.

www.baltinfo.org

EESTI - JAAPAN

26.-30. märtsil kutsuti Kristina Mänd jagama Eesti kui ühe arenenud kodanikuühiskonna mudeli kogemusi Jaapanis toimunud Aasia MTÜde ja fondide konverentsi seminaril "Aasia dialoogis maailmaga". Osalejaid oli kõikidest Aasia riikidest, ning lisaks Eestile veel Poolast, Lõuna-Aafrikast, Argentiinast jne.

www.cafo-network.org

EESTI – KANADA

19.-20. märts kutsuti EMSL Ottawasse rääkima Accord Foorumil. Accord on Kanada EKAK. Koos brittidega rääkisime taolise kokkuleppe raskustest ning andsime põhjaliku ülevaate Eesti ühenduste liitumisest. Eriti huvitas kanadalasi EMÜ Esinduskogu, kodanikuühiskonna sihtkapitali idee, tugikeskuste võrgustik ning kohalike ümarlaudade ja koostööfoorumite loomine.

www.vsi-isbc.ca

FILANTROOPIA ARENDAMINE EESTIS

Kuigi kolmandat sektorit eristab ärisektorist peamiselt see, et esimese liikumapanevaks jõuks on teenida ideed ja teise ülesandeks teenida kasumit, ei pääse ka meie ega ümber rahast ning selle hankimisest. Kolmas sektor saab toetust põhiliselt neljast allikast:

- 1) fondid (kohalikud ja rahvusvahelised, era ja riiklikud);
- 2) avalik sektor (riigi eelarve, lepingute ja riigihangete kaudu);
- 3) liikmemaksud;
- 4) heategevus, toetuste ja ühisprojektide kaudu eraannetatelt ja firmadelt.

Viimasena nimetatud finantseerimiseallikaid võib kokkuvõtlikult nimetada filantroopiaks või, ettevõtete poolt vaadatuna, sotsiaalseks investeerimiseks.

Filantroopia on valdkond, mida Eestis laialt lauluslikult, süstemaatilisel ja teadlikult arendatud ei ole. Küll on ellu viidud terve rida rõõmustavalt edukaid projekte, kuid laiem kandepind on üsna ahtake.

Filantroopia laienemise üheks olulisemaks edufaktoriks on kahtlemata ühenduste suutlikkus välja pakkuda ja läbi viia olulisi ning huvitavaid projekte. Sama tähtis on võimalike toetajate teadlikkus ja positiivne hoiak. Selleks, et filantroopia ja sotsiaalse investeerimise alane tegevus Eestis hoogustuks ja laiemalt avalikku tähelepanu leiaks, on EMSL Balti-Ameerika Partnerlusprogrammi toel käivitanud projekti "Filantroopia arendamine Eestis".

Mida siis projekti raames kavatsetakse teha?

Esimesena on otsustatud läbi viia uuring eesmärgiga saada täpsem faktiline ülevaade annetustegevusest ning kolmanda sektori ja ärisektori suhetest. Viimane põhjalik annetamisalane uurimus viidi Eestis läbi 1996. aastal. Pädeva statistilise ülevaate puudumine teeb aga ühenduste raskeks olulistel läbirääkimistel veenvalt ja argumenteeritult oma võimete ja vajaduste tõestamise. Uuring toimub koostöös EMSLi, poliitikauuringute keskus PRAXIS (vt. lk. 3) ja ES Turu-uuringute vahel (kolmanda sektori ja ärisektori suhete uuring). Tulemusi on oodata 2002. aasta sügisel.

Teiseks on plaan levitada Eesti ühenduste hulgas teadmisi *fundraisingu* ja varade arendamise headest tavadest, edukast praktikast ning suundumustest mujal maailmas. Üks parimaid meetodeid teadmiste levitamiseks on hea raamat või õpik. Kuna eesti keeles senini korralik *fundraisingu* käsiraamat puudub, ongi plaanis üks selline üllitada. Läbirääkimised on käivitatud tuntud briti organisatsioonidega Charities Aid Foundation ja Directory of Social Change. Loodetavasti näeb juba selle aasta jooksul trükivalgust maailma üheks paremaks *fundraisingu* käsiraamatuks peetav "The Complete Fundraising Handbook". Mõeldud on ka nendele, kel pole mahti pakse käsiraamatuid läbi lugeda – oktoobris, novembris on võimalus osaleda ühepäevasel *fundraisingu* koolitus-seminaril, kus tuleb juttu ka maksundusest. Põhjalikum maksundusalane koolitus on planeeritud juba septembri alguses Tallinnas, kus lektoriteks on Maksuameti juhtivad asjatundjad. Koolituste täpsemad toimumisajad ja -kohad tehakse teatavaks augustis EMSLi kodulehel ja infolehes.

Nagu juba eelpool mainitud, ei sõltu filantroopia kujunemisel mitte kõik ühendustest endist; vajalik on ka toetajate, eelkõige ettevõtete, teadlik suhtumine. Maailmas on turunduses levimas uuenduslikud võtted ja mittestandardised lahendused. Üha rohkem ettevõteteid on otsimas koostööd kolmanda sektori organisatsioonidega. Loomulikult omakasupüüdlikel eesmärkidel – parandamaks oma mainet avalikkuse silmis ja töstmaks tarbija lojaalsust. Samas on see trend võimaldanud paljudel ühendustel hinge müümata parandada oma tulubaasi ja laiendada tegevust, muutudes annetuse saajatest koostööpartneriteks.

Filantroopia projekti raames tahaks ka võimalikult paljude Eesti firmade tähelepanu juhtida nendele suundumustele ning selgitada, kuidas on võimalik head tehes ka edukalt majandada. Selleks on plaanis jällegi kaasa aidata ühe raamatu üllitamisele, milles tuleks juttu *cause-related* marketingist ehk kaasaturundusest. See võiks olla harivaks lugemismaterjaliks nii ettevõtete, PR-firmadele kui ühendustele.

Hilissügisese plaanitud ka filantroopia ja sotsiaalse investeerimise temaatikale pühendatud seminar, kuhu kuulajateks oodatakse nii äri- kui kolmanda sektori esindajaid. Üritusel tuleks esitlemisel kirjeldatud uuringud ja loodetavasti ka raamatud.

Väärt mõtteid ja ettepanekuid ei ole kunagi üleliia - EMSL on neile alati avatud ning võimalusel loob nõu ja jõuga kaasa.

TIIT RIISALO

EMSLi filantroopiaprojekti koordinaator
Tiit@ngo.ee

EMSLi LIIGE

IDA-VIRUMAA KÜLADE ESINDUS (IVKE)

Nagu ütleb nimi, asub ühendus Ida-Virumaa külades, liites endas 269 liiget maakonna 16-st vallast. Liikmete hulgas on erinevate elualade inimesed, kes on oma vabatahtliku energia suunanud maa, eriti aga külaelu arendamisele ja säilitamisele. Liikmetega suhtlemine toimub valdades valitud esindajate kaudu ning koolitustel konverentsidel, nõu- ja infopäevadel otse.

Lühikese nime, IVKE järgi tuntakse organisatsiooni kogu maakonnas. Tegemistest väärivad meenutamist regioonide perepäevad, konverentsid maanoorte elust, info ja teave liikumisest, lustlikud veepeod ja maalaadad ning käsitöölaadast käsitöömessiks kasvanud "Viru Nikerdaja", rääkimata lugematutest külapäevadest ja spordipäevadest. Nende algatajaks ja läbiviijaks on olnud 1996. aastal asutatud IVKE.

Organisatsioon kuulub Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liitu (EMSL) ning Eesti Külade ja Väikelinnade Liikumise Kodukant. Mõlemad on tugevad "katused", kelle kogemusi juhtimises ja koolitustes on kasutanud IVKE meelsasti oma töös.

IVKEt juhib 7-liikmeline juhatus ja 28-liikmeline volikogu. Maakonnas on 201 küla; neis on valitud 114 külavanemat, kellest on kasvamas tubli tugi vallavanematele ja kelle tarkusest oleneb küla hea käekäik. IVKE tegevuse tulemusena on külades olemas tugev rohujuuresandi meeskond, kuid senised tublid tegijad on nii hästi oma tööd teinud ja usinad olnud, et neile on leitud aina rohkem ülesandeid ja kohustusi. Ja nad väsivad. Samas on pisut hooletusse jäänud nooremate ja tragimate inimeste motiveerimine ühistegevusele külades. Seda nüüd IVKE püüabki heastada -- leida ja innustada uusi inimesi ja hoida seniseid tublisid tegijaid.

Kuhu siis läheb Ida-Virumaa Külade Esindus? Tahaksin öelda, et külasse, külainimese juurde, et saaksime uhkelt öelda – minu küla on kõige parem küla, mul on seal hea elada. IVKE kasutab kõiki oma oskusi ja võimalusi selleks, et koolituste, nõu- ja infopäevade ning koostöös teiste maakondade ja oma "katustega" järjekindlalt seista küla kõrval ja teda toetada. Külas on meie algus ja alus, seal on meie tugi.

KRISTA PEDAK

Ida-Virumaa Külade Esindus
ivke@hot.ee

KASULIKKU INTERNETIST

<http://www.neti.ee>

Pidevalt uuenev andmebaas Eesti mittetulundusühingute ja sihtasutuste kohta. Avalehelt tuleb valida Riik ja Ühiskond ja siis Mittetulundusühingud.

Leiate ülevaatliku kogumiku kodulehekülgede viitadest. Igal organisatsioonil on võimalus ka ise sinna oma info saata. Nii muutuvad kõik osaliseks mittetulundussektori andmebaasi loomisel. Samas on see ka kergem viis inimesel, kes ei ole otseselt kolmandas sektoris tegev, leida lühikese ajaga vastused oma küsimustele.

<http://www.ngonet.ee/ab/>

Jaani Tõnissoni Instituudi (JTI) andmebaasis on hetkel enam kui 800 ühenduse andmed. Projekti lõppedes paar aastat tagasi on praeguseks andmed osaliselt vananenud, sest JTI on andmebaasi täiendanud üksnes ühenduste enda poolt antud teabe alusel. Kahjuks vaevuvad vahened enda kohta andmeid esitama, kuigi andmebaasi ennast kasutatakse ulatuslikult. Kuna andmebaas on ka inglise keeles siis kasutatakse seda ka väljapoolt Eestist.

Antud teemat arutas hiljuti ka EMÜ esinduskogu oma koosolekul ja pidas vajalikuks kuni riiklike registrite ja statistika korrastamiseni uuendada ka JTIs olevat andmebaasi. Nüüd on andmebaasi esilehele kätud võimalus, et iga ühenduse esindaja ise edastab e-posti teel oma andmed andmebaasi. Alati saab seda teha saates e-posti aadressil anneli@jti.ee

<http://www.lc.ee/3s>

Eesti Õiguskeskus avas 22. märtsil uue, mittetulundussektorile suunatud kodulehekülje, mille eesmärgiks on info kogumine ja vahendamine ning ühenduste omavahelise kommunikatsiooni parandamine. Lehekülje põhiosaks on sektori ürituste kalender.

Tegemist on praktilisest vajadusest väljakasvanud ideega, sest siiani puudus Eestis kalender, kus oleks kirjas kõik üritused, mida korraldavad ühendused ise või mis on neile suunatud. Konverentside, seminaride, ümarlaudade jms. ühtses kalendris on olemas ka kontaktisiku nimi ning kontakttelefon ja e-post.

Iga inimene saab ise minna 3. sektori leheküljele ning klikates lingile "lisa sissekanne", sisestada kalendrisse info oma organisatsiooni ürituse kohta. Praeguseks on kalender töös olnud juba peaaegu kolm kuud ning tulemustega võib rahule jääda, sest ühenduste liikmed on harjunud kalendrit kasutama ning erinevaid üritusi lisandub järjest rohkem.

3. sektori leheküljel on ka veel teine oluline funktsioon. Nimelt on seal võimalik edastada just mittetulundajaid puudutavaid uudiseid, tutvustada erinevaid kolmandat sektorit puudutavaid uuringuid ja statistilisi ülevaateid ning saada ülevaade seadusloomefoorumist THEMIS (www.lc.ee/themis).

<http://www.allavida.org>

See kodulehekülje peaks huvi pakkuma kõigile kolmandas sektoris tegutsevatele inimestele. Leheküljele on koondatud praktiliselt kogu informatsioon maailma kolmandas sektoris toimuvast. Pidevalt uuendatakse ka viiteid tekkivatele rahastamisvõimalustele, antakse nõu, kuidas raha taotleda, pakutakse *online*-koolitusi ja nõuandeid. Lisaks on leheküljel ka internetiversioon ajakirjast Alliance.

EMSLi UUED LIIKMED

19. juuni koosolekul võttis EMSLi nõukogu vastu kolm uut liiget:

1. SA Eesti Õiguskeskus

Asutamise aeg: 1995
Juhatuse esimees: Uno Lõhmus
Tegevjuht: Aavo Kaine
Tegevuse eesmärk: Õiguslase täiendkoolituse pakkumine juristidele põhirõhuga avalikule sektorile, aidata Eesti juristkonna omavahelisele koostööle kaasaaitamine, avaliku sektori ja kolmanda sektori koostööle kaasaaitamine, õiguslaseid uurimis- ja koolitusprogrammide finantseerimine.

2. Eesti Pagulasabi

Asutamise aeg: 2000
Juhatuse esimees: Anne Mai Adamson
Tegevjuht: Lehte Roots
Tegevuse eesmärk: Varjupaiga taotlejate ja pagulaste nõustamine ja abistamine

3. Tartumaa Põllumeeste Liit

Asutamise aeg: 1989
Juhatuse esimees: Jaan Sõrra
Tegevjuht: Jaan Sõrra
Tegevuse eesmärk: Liikmete esindamine ja huvide kaitsmine, koolitus ja nõustamine Tartumaa maaettevõtjatele, maakonna põllumeeste eurointegratsioonile kaasaaitamine ning põllumajanduse arendamine ja säilitamine Eestis.

Välja arvati neli liiget. EMSLil on 19. juuni seisuga 87 liiget.

TEEMA - KOGUKOND

KOHALIK OMAVALITSUS KOGUKONNAS

Eesti inimestele on läbi aegade olnud tähtis määratleda end oma elukeskkonnas ehk kogukonnas. Nii püsivad külad, mis ühendavad kokku kuuluvustunnet, kui vallad ja linnad. Kogukonnas toimivad nii inimesed, ühendused, äriettevõtted kui kohalik omavalitsus. Just viimasest siin kirjutangi.

Kohalik omavalitsus on riigi põhiseaduses sätestatud omavalitsusüksuse – valla või linna – demokraatlikult moodustatud võimuorganite õigus, võime ja kohustus seaduste alusel iseseisvalt korraldada ja juhtida kohalikku elu, lähtudes valla- või linnaelanike õigustatud vajadustest ja huvidest ning arvestades valla või linna arengu iseärasusi. Eestis on tänase hetke seisuga 246 omavalitsusüksust kes neid kohustusi täidavad.

Poliitika on kompromisside kunst ja haldusreform eelmise valitsuse ajal pelgalt valdade ja linnade liitmisega jäi teostamata. Algul otsiti põhjendusi, miks seda tegema peaks, hiljem leiti põhjusi, miks seda mitte teha. Suurim hirm selle teostamisel oli kogukonna kaugenemine demokraatiast ja otsuste tegemistest.

Meie rahvale on iseloomulik kiruda valitsusi, sest nad asuvad meist kaugel ja kõrgel. Vähem kirutakse omavalitsusi, sest need on rahvale lähemal ja nende tegevus või tegevusetus nähtav ja mõõdetav. Parim suhtumine on küla esindustesse, sest sinna kuuluvad inimesed kas ise või usaldavad oma naabreid ühiste eesmärkide nimel tegutsema.

Kohaliku omavalitsuse ülesandeks jääb kogukonna huvide kaitsmine ja esindamine väljapoole. Kogukond omakorda teostab oma õigusi kohalikus omavalitsuses. Kohalikud volikogud ilma kogukondade esindusteta on haprad ja õhukesed, olgu need valimised nii poliitilised kui tahes.

ANDRE SEPP

Raasiku vallavanem
Andre.sepp@raasiku.harju.ee

Teemal "Kodanikuühiskond ja kogukond" korraldab EMSL oma selleaastase suvekooli Laulasmaal 28.-30. juuni.

POOLA MUDEL

21.-27. aprill viibisid seitse MTÜde tugikeskuste koordinaatorit ja kaheksa omavalitsuse töötajat Poolas, et saada ja jagada kogemusi kohalike omavalitsuste ja ühenduste koostööst. Sõit toimus EMSLi ja Gdanski Mittetulundusorganisatsioonide Info- ja Arenduskeskuse ühisprojekti raames, mille algatajapool oli Poola partner ja seda rahastati Ida-Ida programmi raames.

Visiit oli sisutihe ja kogemusterikas. Poola partnerid korraldasid seminari Gdanski Raekojas, millest võttis kuulajatena osa 70 inimest. Ettekannetega Eestist esinesid Villu Vatsfeld Saaremaa Tugikeskusest, kes andis ülevaate kolmanda sektori arengust Eestis, EMSList, EMÜst, MTÜde tugivõrgustikust ning koostööst avaliku sektoriga. Omavalitsuste poolt esines Raasiku vallavanem Andre Sepp teemal "E-valitsus". Mitmed esinejad tõid välja Poola ühenduste ja omavalitsuste koostöömudeli.

Toimused erinevad kohtumised ühendustega ja Gdanski, Gdynia jt. linnavalitsuse esindajatega. Poolalt on mida õppida ning rakendada.

KOHALIKU ARENGU FONDID

Viimase paari aastakümne jooksul on terves Euroopas populaarsust kogunud kogukonnafondid ehk kohaliku arengu fondid (ingl. k. *community foundation*).

Kohaliku arengu fond tegutseb reeglina teatud maa-alal, näiteks ühes linnas või maakonnas. Võimalik on luua ka administratiivpiire eiravaid fonde eeldusel, et antud piirkonna elanikud tunnetavad end ühtse kogukonnana (näiteks Setumaa). Annetused kogutakse põhiliselt kohalikest inimestelt, ettevõtetelt ja omavalitsustelt ning kogutud annetusi kasutatakse samuti kohalike probleemide lahendamiseks. Kogukonnafond ei põlga ära ka väikseid annetusi, otse vastupidi: mida laiem on annetajate ring, seda enam hakkavad kohalikud inimesed hoolima oma kodukoha käekäigust ning tunnetavad end ühtse kogukonnana.

Just see asjaolu teebki kohalikest fondist liikumapaneva jõu. Taolised fondid aitavad mobiliseerida uusi ressursse, luua partnerlussuhteid kohalike äriinimeste, omavalitsuste ja kodanikeühenduste vahel ning annavad võimaluse kõigile panustada oma piirkonna arengusse, seda kas raha või vabatahtliku tegevuse näol.

Oluline aspekt kohaliku arengu fondi juures on ka püsimine, mis tagab fondi elujõulisuse ning annab annetajatele kindlustunde, et nende annetuste mõju on pikaajaline. Kogutud annetused pannakse püsimiseks, omavalitsuste ja kodanikeühenduste vahel ning annavad võimaluse kõigile panustada oma piirkonna arengusse, seda kas raha või vabatahtliku tegevuse näol.

Kui muidu jagavad fondid toetusi mingi kitsa valdkonna toetamiseks, näiteks keskkond või tervishoid, siis kohaliku arengu fond suudab ja tahab näha valdkondadevahelisi seoseid, sest eesmärk on kohaliku elu arendamine tervikuna. Vastavalt annetaja soovile läheb tema annetus kas kapitali kasvatama või suunatakse kohe edasi mingit eluvaldkonda toetama. Fondi ülesanne on raha hallata ja tagada, et raha läheb õigetele inimestele ja institutsioonidele kogukonnale oluliste asjade tegemiseks.

Esimene kogukonnafond loodi 1914. aastal Clevelandis, USA-s. Tänapäevaks on sellest saanud mõjuvõimas institutsioon, mille varad ületavad 18 miljardit Eesti krooni. Euroopas hakkasid kohaliku arengu fondid tekkima 1970ndate lõpus Suurbritannias, kus 25 aastaga on neid loodud juba 65. Plahvatuslik areng kohaliku arengu fondide asutamisel Ida-Euroopas on toimunud 1990ndate keskpaigast. Näiteks on Venemaal 15, Bulgaarias 13 ja Poolas 12 kohaliku arengu fondi.

Balti-Ameerika Partnerlusprogrammi eestvõttel alustati 2001. aastal ettevõtmise kohaliku filantroopia edendamiseks. Piloopiirkondadena on välja valitud Viljandi- ja Järvamaa: projekti koordineerib Peipsi Koostöö Keskus. Tänapäevaks on projekti algatusgrupid koos käinud juba kolmveerand aastat, et selgeks rääkida võimalused kohalike ressursside koondamiseks, määratleda kohalike probleemid ning leida neile kohapealsed lahendused. Kas projekti tulemusena sünnivad ka kohaliku arengu fondid, on kohapealsete inimeste otsustada. Määravaks saab siin mitte niivõrd raha kui kogukonna enda valmisolek ühiselt tegutseda, vastastikuste suhete kvaliteet kodukohas ning soov näha oma piirkonna arengut pikemas perspektiivis ehk siis piirkonna sotsiaalne kapital.

Kõigil huvilistel tasub pöörduda kas Peipsi Koostöö Keskusesse (Angelika Rehema, Angelika.Rehema@ctc.ee) Viljandimaa Ettevõtluskeskusesse (Tõnu Möistus, save@viljandimaa.ee) või Järvamaa Ettevõtluskeskusesse (Silva Anspal, evkeskus@estpak.ee).

KATRIN ENNO

Balti-Ameerika Partnerlusprogrammi juht
katrin@oef.org.ee

Uus raamat

"KOTLERI TURUNDUS" PHILIP KOTLER

Philip Kotleri nimi ei vaja majandus- ja ärijuhtimise alase haridusega inimesele pikka tutvustust. Seda kuuleb hiljemalt turunduse sissejuhatava kursuse esimeses loengus. Kotleri õpik "Marketing Management" on turunduse peamiseks õppevahendiks olnud juba peaaegu 30 aastat ja The Financial Times on nimetanud seda oma valdkonnas parimaks raamatuks läbi aegade. Philip Kotler (sündinud 1931) on turundusega tegelenud juba üle 30 aasta. Kokku on ta kirjutanud 25 raamatut. Paljude jaoks on Kotleri teosed marketingi aabitsaks.

Kotler on arvatavasti teinud rohkem kui keegi teine, et kindlustada marketingi kui tõsiselt võetava distsipliini ja juhtumismehhanismi reputatsiooni. Turundusele on Kotler alati lähenenud just juhtimise vaatenurgast, pidades seda kogu ettevõtte strateegia võtmeks.

Kotleri pikk akadeemiline karjäär on möödunud peamiselt Chicago Northwestern University's, kuid loenguid on ta andnud väga paljudes tunnustatud ärikoolides. Õpetamise kõrval on ta aga tegutsenud aktiivne nõustajana ja konsultandina mitmetes kuulsates ettevõtetes, nimetagem vaid – IBM, General Electric, Ford, Michelin, Merck, DuPont. Väga populaarsed on olnud tema turundusealased seminarid nii USAs, Euroopas ja Aasias.

Käesolev raamat "Kotler on Marketing" (Kotleri turundus), anti esmakordselt välja kirjastuse The Free Press väljaandel 1999. aastal ning võtab lühidalt kokku kogu turunduse protsessi. Peamiselt põhineb raamat Kotleri loengute sarjal, mida ta on pidanud erinevates maailma ülikoolides. Raamat koosneb neljast peatükist: strateegiline, taktikaline, haldus- ja üleminekuturundus. Üleminekuturunduse all peab Kotler silmas uut turgu – internetti, mis on juba muutnud ja ka tulevikus oluliselt muudab turunduse protsessi. Head näited teevad lugemise väga huvitavaks, iga peatüki lõpus on esitatud küsimused, mille abil saab oma ettevõtte olukorda hinnata ja loetut meenutada. Tegemist on esimese eestikeelse Philip Kotleri raamatuga, mis on üllatav, arvestades viimastel aastatel ilmunud majanduskirjanduslike raamatute nimetuste arvu!

Neile, kellel ei ole aega Kotleri 700-leheküljelist põhiteost lugeda, on see raamat just sobivaks lugemiseks. See ei ole raamat ainult turundusega tegelejatele, vaid kõigile, kes ettevõtluses tegevad on. Üliõpilastele õppimiseks, teistele edukaks rakendamiseks.

Raamat on saadaval raamatukauplustes üle Eesti või Eesti Ekspressi koduleheküljelt www.ekspress.ee.

Koos Alan R. Andreaseniga on Philip Kotler välja andnud raamatu "Strateegiline marketing mittetulundusühendustes". Viimane väljatrükk oli 1998. EMSLi raamatukogus saab sellega tutvuda. EMSLi juhataja Kristina Mäni poolt kirjutatud "Marketing – võimalus ja vahend tulemuste saavutamiseks" baseerub ka suuresti Kotleri materjalil.

KUST SAADA RAAMATUID?

Üks mugavamaid viise raamatu soetamiseks on tellida see internetist. EMSL soovib külastada Delfi raamatupoodi, aadress <http://raamat.delfi.ee>. Seal on saadaval kõikvõimalikke teoseid. Otsing on lihtne – sisestate pealkirja või autori nime (kui tervet nime ei tea, aitab ka osast) ja sellest piisab. Kui ei tea kumbagi, siis on abiks loogiline ja arusaadav kataloogide süsteem.

Uus raamat

"NÄGEMUSEST MUUTUSTENI" KRISTINA MÄND, RIIN KRANNA

Aeg läheb kiiresti ja uusi sündmusi ning kogemusi tuleb hoogsalt. Aga mõnikord on hea meelde tuletada ja rahulikumalt üle vaadata, mis seisukohti, otsuseid, mõtteid ja ideid varem asutatud ja tehtud.

Käesolevasse raamatusse on koondatud kokkuvõtted ettekannetest ja mõtetest, mis olid arutusel teisel Eesti ühenduste konverentsil ja messil "Nägemusest muutusteni" 2001 aasta 5.-6. novembril Tallinnas. Konverentsi korraldasid Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit (EMSL) ja Balti-Ameerika Partnerlusprogramm (BAPP). Esimene üle-eestiline konverents toimus 1999. aasta novembris ja kandis nime "Ühiskond teelahkmel".

2001. aasta konverents oli edukas nii sisu kui tehnilise teostuse poolest. Lisaks Eesti enda tuntud ja tunnustatud kolmanda sektori ja ühiskonna esindajatele esinesid konverentsil ka rahvusvaheliselt tuntud eksperdid.

Me täname kõiki esinejaid, osalejaid, vabatahtlikke, toetajaid ja abilisi. Raamatusse koondatud tekstide kirjutamise ja toimetamisega on meid aidanud Sirje Kivimäe, Natalja Loonurme, Hille Laido, Anna Kivimäe, Rein Ruutsoo ja William Barrow.

Raamat on välja antud Ameerika Ühendriikide välisministeeriumi haridus- ja kultuuriprogrammide büroo kohalike vilistlaste stipendiumi programmi toel.

Välja andnud Eesti Mittetulundusühingute ja Sihtasutuste Liit.

Raamat on tasuta ja seda saab EMSLi infokeskuses (avatud teisipäev ja neljapäev, kell 10.00-12.30 ja 13.00-16.00), MTÜde tugikeskustes üle Eesti ning Avatud Eesti Fondist.

JURISTI KONSULTATSIOONID EMSLIS

EMSLis saab tasuta konsultatsiooni mittetulundust puudutavate juriidilistes küsimustes.

Jurist Kaido Floreni vastuvõtt on teisipäeviti, alates kella 16.30-st. **Vastuvõtule saab eelregistreerimisega** teha e-posti teel: info@ngo.ee või telefonitsi numbril (0) 626 3309. Hea oleks, kui saadate koos registreerimisega ka oma küsimused. Juristi üks tund maksab 450.-

Adressaat:

Postmark

Eesti Mittetulundusühingute ja
Sihtasutuste Liit
10142 Tallinn, Endla 4
Telefon (0) 626 3309, Faks 626 3310
E-post info@ngo.ee
www.ngo.ee